

Qorti tal-Appell Kriminali

Onor. Imhalled Dr. Edwina Grima LL.D.

Appell Nru: 342/2015

Il-Pulizja

Spettur Arthur Mercieca

Vs

Keith Pace

Illum 21 ta' Jannar, 2016

Il-Qorti,

Rat l-akkuzi dedotti kontra l-appellat Keith Pace, detentur tal-karta tal-identita Maltija bin-numru 327480M, quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali talli:

Fil-lejl ta` bejn il-wiehed u tletin (31) ta` Awwissu, 2013, u l-ewwel (1) ta` Settembru, 2013, ghal habta tas-saghtejn ta` filghodu (02:00hrs) gewwa Santa Venera, ikkommetta serq ta` diversi ghoddod u ghasafar ghad-dannu ta` Victor Bugeja, liema serq huwa kkwalifikat bil-valur li ma jeccedix l-elfejn, tlett mija u disghin ewro u erbgha u ghoxrin centezmu tal-ewro (€2,390.24), u aggravat ukoll bil-mezz, lok, hin u xorta tal-haga misruqa.

U aktar talli fl-istess data, lok, hin u cirkostanzi, laqgha ghandu, jew xtara hwejjeg misruqa, mehuda b'qerq, jew akkwistati b'reat jew b'kull mod li jkun indahal biex ibieghhom jew imexxieh.

U aktar talli fl-ewwel (1) ta` Settembru, 2013, ghal habta tas-saghtejn u nofs ta` filghodu (02:30am), gewwa Santa Venera u fi bnadi ohra fil-Gzejjer Maltin, naqas milli jhares xi wahda mill-kondizzjonijiet imposti fuqu mill-Qorti tal-Magistrati

(Malta) bhala Qorti Istrutturja, bid-digriet li nghata mill-Magistrat Dr. Neville Camilleri, LL.D., nhar is-sitta (6) ta` Awwissu, 2013, kif ukoll bid-digriet mghoti mill-Magistrat Dr. Antonio Micallef Trigona, LL.D. fil-hamsa u ghoxrin (25) ta` Mejju, 2009, liema digriet kien gie varjat mill-Emeritus Prim Imhallef Dr. Vincent DeGaetano. LL.D., nhar it-tmienja u ghoxrin (28) ta` Mejju, 2009.

Il-Qorti giet gentilment mitluba li tirrevoka l-helsien mill-arrest tal-imsemmi Keith Pace u tordna l-arrest mill-gdid tal-imsemmi imputat kif ukoll tordna li s-somma ta` ghaxar t'elef ewro (€10,000) bhala garanzija personali imposta fuqu bid-digriet ta` nhar is-sitta (6) ta` Awwissu, 2013, u s-somma ta` hames t'elef (€5,000) bhala garanzija personali imposta fuq bid-digriet ta` nhar il-hamsa u ghoxrin (25) ta` Mejju, 2009, jghaddu favur il-Gvern ta` Malta kif stipulat fl-artikolu 579 (2) (3) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta` Malta.

Finalment akkuzat talli huwa sar recidiv ai termini tal-artikoli 49, 50 u 289 tal-Kodici Kriminali, b`diversi sentenzi, liema sentenzi saru definittivi u ma jistghux jigu mibdula.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali, mghotija fit-18 ta' Gunju, 2015, fejn il-Qorti rat l-Artikoli 261 (b) (c) (e) (f) (g), 263 (a), 246 (1), 267, 269 (g), 270, 271, 278, 279 (a), 280, 281, 334, 579 (2), 49, 50, 289, 17 u 31 tal-Kodici Kriminali, Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta` Malta. Irrevokat il-helsien mill-arrest tal-imputat tordna li s-somma ta` ghaxar t'elef ewro (€10,000) bhala garanzija personali imposta fuq l-imputat permess ta` digriet tas-sitta (6) ta` Awwissu, 2013, u s-somma tal-hames t'elef ewro (€5,000) bhala garanzija personali imposta fuqu b`digriet tal-hamsa u ghoxrin (25) ta` Marzu, 2009 jghadduha favur tal-Gvern ta` Malta a tenur tal-Artikolu 579 (2) (3) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta` Malta.

Rigward il-piena din il-Qorti tikkundanna lill-istess imputat, Keith Pace, perjodu ta` tletin (30) xahar prigunerija effettiva.

Il-Qorti spjegat il-portata ta` din is-sentenza lill-imputat.

Rat ir-rikors tal-appell ta Keith Pace, pprezentat fir-registru ta' din il-Qorti fit-30 ta' Gunju, 2015, fejn talab lil din il-Qorti **TIRREVOKA** s-sentenza appellata fejn sabet

lill-appellant hati tal-imputazzjonijiet migjuba fil-konfront tieghu u dan billi **TIDDIKJARAH** mhux hati ta dawn l-imputazzjonijiet u konsegwentement **TILLIBERAH** minn kull htija jew piena; alternattivament **TIRRIFORMA** s-sentenza appellata fil-parti tal-piena inflitta u dan billi minflok timponi piena aktar ekwa u gusta ghac-cirkostanzi tal-kaz.

Rat l-atti u d-dokumenti kollha.

Rat il-fedina penali aggornata ta' Keith Pace esebita mill- prosekuzzjoni fuq ordni tal-Qorti.

Rat illi l-aggravji tal-appellanti huma s-segwenti w cioe':-

A. Nullita tas-Sentenza moghtija minn l-Ewwel Qorti.

L-appellant umilment jissotometti illi s-sentenza moghtija fil-konfronti tieghu hija nulla, u dan peress illi l-Ewwel Onorabbli Qorti ghaddiet minnufih ghal kundanna minghajr ma ghamlet ebda dikjarazzjoni ta' htija. Fil-fatt, fil-parti dispozittiva tas-sentenza, il-Qorti qalet testwalment hekk:

Rigward il-piena din il-Qorti tikkundanna lill-istess imputat, Keith Pace, perjodu ta` tletin (30) xahar prigunerija effettiva.

Il-Qorti spjegat il-portata ta` din is-sentenza lill-imputat.

Illi ghalhekk minn ezami tal-parti konkluziva tas-sentenza appellata, jirrizulta illi l-ewwel Qorti ghaddiet minnufih ghall-kundanna minghajr ebda dikjarazzjoni ta' htija. Issa, l-artikolu 382 tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta jipprovdi li meta l-Qorti taghti s-sentenza **“ghandha tghid il-fatti li tagghom dan ikun gie misjub hati, taghti l-piena u ssemmi l-artikolu ta' dan il-Kodici jew ta' kull ligi ohra li tkun tikkontempla r-reat.”**

Illi l-Qorti tal-Appell Kriminali fis-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. Joseph Agius** moghtija fil-15 (hmistax) ta' Marzu 2012 (elfejn u tnax) irritereniet illi:

“Ovvjament la l-Qorti hija marbuta illi taghti l-fatti li taghhom l-appellant ikun gie misjub hati, ifisser illi ghandu jkun hemm id-dikjarazzjoni ta' htija ghax altrimenti huwa inutili li ssemmi l-fatti. In-nuqqas ta' dikjarazzjoni ta' htija iwassal ghal nuqqas ta' formalita` sostanzjali bhal ma wkoll huwa suggett ghall-istess censura n-nuqqas ta' dikjarazzjoni ta' x'hix l-akkuzat qed jinstab hati.”

Illi inoltre fis-sentenza **Il-Pulizija vs. Keith Pace** deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali fil-hamsa (5) ta' Mejju tas-sena elfejn u hamsa (2005):

Issa kif gie ritenut f' giurisprudenza kostanti sentenza tal- Qorti tal-Magistrati bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali li ma jkunx fiha dikjarazzjoni ta' liema fatti sabet lill-imputat hati, jew meta minnha ma jirrizultax car ta' x'hiex lappellant gie misjub hati , jew meta f' kaz ta' imputazzjonijiet alternattivi , l-Qorti tiddikjara lill-imputat hati bla ma tghid ta' liema miz-zewg imputazzjonijiet hu hati u ghalhekk jigi li l-Qorti ma qalitx ta' x'hiex sabet lillimputat hati , jew meta ma tghid xejn dwar akkuza partikolari, hija nulla u jekk il-kawza tigi appellata, il-Qorti tal-Appell tiddikjara n-nullita' tas-sentenza . (App. Krim. “Il-Pulizija vs. Francis Aquilina”[26.11.1960]; “Il- Pulizija vs. Frans Portelli” [3.2.1992] ; “Il-Pulizija vs. Piju Gafa’ “ [18.4.1959] ; “Il-Pulizija vs. Generoso Sammut” [13.10.2004] u ohrajn.)

Fil-fatt fl-istess sentenza l-Qorti ddecidiet li:

Ghalhekk in vista tad-diffikultajiet fuq ravvizati kemm firrikors tal-appell kif ukoll minn din il-Qorti “ex officio” , din il-Qorti ma ghandhiex alternattivoa hliel li tannulla s-sentenza appellata u stante li jista' jaghti l-kaz li jkun hemm bzonn li jinstemghu il-provi ghall-ewwel darba kemm dwar lakkuzat ta' serq li issa l-appellant qed jghid li ma gietx ammessa minnu , kif ukoll dwar ir-recidiva li hu qatt ma ammetta, w biex ma tipprivax lill-partijiet mill-beneficju tad-doppio esame, qed terga tibghat l-atti lill-Ewwel Qorti ...

Peress illi s-sentenza appellata hija karenti minn dan l-element is-sentenza moghtija fil-konfronti ta' l-appellant hija irrita u ghandha tigi dikjarata nulla stante illi ma ssegwiex d-dettami ta' l-Artikolu 382 tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta. Illi ghalhekk, konsegwentement, din l-Onorabli Qorti ghandha terga tibghat l-atti kollha, ghal gudizzju mill-gdid, quddiem il-Qorti ta' Prim' Istanza, u dan sabiex l-istess appellant ma jigix imcahhad mid-dritt tieghu ghal *beneficciu tad-doppio esame*.

B. Apprezzament zbaljat tal-Provi Prodotti

Illi waqt l-investigazzjoni li kienet saret mill-Pulizija dwar attentat ta` serq fil-Head Office tal-BOV gewwa Santa Venera, fl-ewwel (1) ta` Settembru tas-sena elfejn u tlettax (2013), il-Pulizija kienet sabet lill-appellant fil-kumpanija ta' persuna femminili Maria Rosaria Grixti ghal habt tas-saghtejn u kwart ta' filghodu (02.15 am) f'cirkostanzi suspettuзи fl-inhawwi. Fil-vicinanze ta' fejn kien jinstab l-appellant instab *chaser* mohbi gewwa kantuniera.

Illi, fl-ewwel (1) ta` Settembru tas-sena elfejn u tlettax (2013), Victor Bugeja ghamel rapport mal-awtoritajiet tal-Pulizija illi, fil-gurnata precedenti, jigifieri fil-wiehed u tletin (31) ta` Awwissu tas-sena elfejn u tlettax (2013), kienet saret serqa mill-fond 43, Triq l-Imsida, Santa Venera, propjeta` minnu gawduta, fejn imur iqatta` xi ftit zmien jgheda bix-xoghol tal-injam u fejn izomm xi annimali zghar. Fost l-oggetti li huwa ddenunzja bhala nieqsa kien hemm zewg (2) *jiggers, chaser* tal-marka BOSCH ta` kulur griz u disgha ghasafar bil-gagga b'kollox. Victor Bugeja xehed quddiem l-Ewwel Onorabli Qorti fejn posittivament gharaf ic-*chaser* misjub mill-Pulizija fis-sit vicin fejn kienu gew arrestati l-appellant u Maria Rosaria Grixti.

Illi l-unika cirkostanza illi minhabba fiha l-appellant gie assocjat mas-serqa in kwistjoni hija l-fatt illi huwa nstab fl-ewwel (1) ta` Settembru, tas-sena elfejn u tlettax mill-Pulizija ghal habta tas-saghtejn u kwart ta` filghodu (02:15am) allegatament f'cirkostanzi suspettuзи. Illi Victor Bugeja, u cioe' l-allegat vittma xehed illi kienu

nsterqulu diversi oggetti fosthom zewg *jiggers, chaser*, u xi disgha ghasafar bil-gageg ukoll izda kien biss *ic-chaser* illi nstab vicin fejn kien qieghed flimkien mas-siegha tieghu l-appellant. Illi l-appellant umilment jirriveva illi kieku verament ghamel is-serqa in kwistjoni l-Pulizija fl-investigazzjonijiet taghhom zgur illi kienu se jsibu l-oggetti l-ohra in kwistjoni iktar u iktar meta tikkonsidra illi l-oggetti l-ohra misruqa ma kienux oggetti zghar jew li facilment jistghu jinhibew jew li tista' tiddisponi minnhom immedjatament. Illi irrizulta wkoll mill-provi illi l-karozza tal-appellant kienet verament vicin ta' fejn instab mill-Ufficjali tal-Pulizija u ghalhekk kieku verament l-appellant ghamel is-serqa in kwistjoni zgur illi jew l-oggetti kollha misruqa (inkluz *ic-chaser*) jew almenu l-oggetti rimanenti illi baqghu ma nstabux kienu se jkunu fil-karozza tal-appellant. Dan ifisser illi hemm dubju serju kemm l-appellant allegatament ghamel is-serqa in kwistjoni ghax kieku verament ghamilha l-oggetti kollha jew almenu ammont sostanzjali tal-oggetti kienu jinstabu fil-pussess jew fil-vettura tal-appellant u mhux mill-investigazzjoni li saru mill-Pulizija instab biss *ic-chaser* illi sahsitra lanqas kien fuq l-appellant jew fil-vettura tieghu imma biss mohbi ximkien vicin ta' fejn kien jinsab dak il-hin l-appellant. Illi inoltre, l-unika oggetti illi nstab, u cioe' *c-chaser* lanqas biss instab fil-pussess tal-appellant izda biss kien jinstab vicin ta' fejn kien jinstab l-appellant. Ghalhekk allavolja kien jinstab vicin tal-appellant ma jfissirx illi serqu hu. Seta kien illi dak *ic-chaser* gie misruq minn haddiehor li hallih hemm mohbi hemm u l-appellant inzerta kien fil-post il-hazin fil-hin hazin. Dan ghaliex il-fatt biss illi *c-chaser* instab fil-vicinanze tal-appellant ma jfissirx illi gie misruq minnu.

Illi inoltre l-appellant fiz-zewg stqarrijiet moghtija minnu cahad kategorikament l-involviment tieghu f'din is-serqa u sahsitra ta spjegazzjoni il-ghala kien qieghed f'dawk il-hinijiet barra fejn hu spjega illi kien sejjer il-*clinic* u meta mistoqsi ghala ma kienx informa l-Ghassa tal-Pulizija hu spjegalhom illi s-soltu meta tigri emergenza bhal din imbaghad jghaddilhom ic-certifikat mediku wara li jkun mar il-*clinic* u ma joqghodx javzahom minn qabel. Ghalhekk huwa kiser l-obbligu li jirrinkaza ruhu

skond diversi digrieti moghtija minn diversi Qrati biss minhabba emergenza illi nqalatu.

C. Piena Erogata

Illi sussidjarjament u minghajr pregudizzju l-appellant jirrileva illi l-piena erogata mill-Ewwel Qorti u cioe' ta' tletin (30) xahar prigunerija meta wiehed jikkonsidra l-fatti kollha tal-kaz, hija wahda sproporzjonata u eccessiva fil-kaz odjern.

Illi l-appellant jirrileva illi bosta drabi l-Qrati saħqu fuq il-bzonn li l-piena ghandha tkun mezz riformattiv, a skapitu tal-mezz deterrent fil-piena. Fil-fatt fis-sentenza **Il-Pulizija vs. Stephen Spiteri** moghtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali fit-tnejn u ghoxrin (22) ta' Settembru tas-sena elfejn u tlieta (2003), il-Qorti qalet illi:

“Konsiderata l-piena bhala mezz ta' riforma tal-imputat fl-interess tieghu u tas-socjeta', izjed u izjed din il-piena karceraja tidher inadatta. Infatti, permezz taghha, tifel ta' kondotta sa issa tajba, u li diga', bil-fatti, wera' soghba tarreat li ghamel, ser jinxtehet ghal soggorn ma' nies li filmaggjoranza taghhom huma delinkwenti recidivi multipli. B'hekk minflok jigi riformat, hemm il-possibilita' illi huwa jiehu lezzjonijiet fid-delinkwenza ... tara illi huwa opportun illi inehhi l-impressjoni illi l-iskop tal-ligi kriminali u tal-piena huwa biss illi jkun ta' deterrent biex jghallem lil dak li jkun illi 'crime does not pay'. Huwa certament kuncett illi ghamel zmien u kien il-kuncett predominanti, pero llum il-kuncett m'huwiex aktar ta' piena retributtiva, imma ta' sistema restorattiva, fejn anke jekk hu possibbli u safejn hu possibbli, u tenut kont anki tac-cirkostanzi kollha tal-kaz, kif ukoll tal-precedenti kriminali tal-imputat, isir tentattiv biex mhux biss issir rikonciljazzjoni bejn l-agent tad-delitt u l-vittima li tkun sofriet danni u anke sofferenzi ohrajn, imma anki illi jkun hemm possibilita' illi dak li jkun jigi nformat u jikkonvinci ruhu illi ghandu jsegwi t-triq ittajba”

F'dan l-istadju l-appellant jaghmel referenza ghal diversi sentenzi fejn anke persuni li kienu recidivi, wkoll inghataw opportunita ohra, permezz ta' piena ridotta, sempliciment peress illi ma baqghux fit-triq li kienu fiha qabel u cioe fil-perjodu meta sehew ir-reati li taghhom gew akkuzati.

Fis-sentenza fl-ismijiet ta' Il-Pulizija vs Charlot Aquilina, deciza mil-Onorabbli Qorti tal-Magistrati fis-sebgha (7) ta' Novembru, tas-sena elfejn u tmienja (2008) il-Qorti sahqet fuq il-bzonn, illi persuna **ghandha tinghata cans iehor fil-hajja taghha**, la darba turi car illi hemm ir-rieda ta' bidla. F'dan il-kaz, ghalkhemm l-akkuzi kienu ta' natura serja, l-aktar peress illi **akkuzat** bhal l-appellant **kien recidiv**, il-Qorti sahqet illi l-imputat kellu jinghata cans iehor billi tigi mposta fuqu Ordni ta' Probation.

Ghal finijiet ta' piena il-Qorti kkunsidrat bir-reqqa kollha dovuta is-Social Inquiry Report esebit a fol. 104 et sequitur tal-process minn fejn jirrizulta li l-imputat kellu trobbija instabli, li huwa kellu problema serja ta' abbuz mid-droga... u li huwa ilu ma jabbuza mid-droga b'mod kontinwu ghal dawn l-ahhar erba' snin... li tul dawn l-ahhar erba' snin kienu qed isiru urine sample tests lill-imputat u dawn dejjem irrizultaw fin-negattiv... Il-Qorti wara li kkunsidrat dan kollu jidrilha li ghalkemm mill-fedina penali tal-imputat jirrizulta li huwa inghata opportunitajiet rega' qabad it-triq il-hazina ghaliex kien ghadu jabbuza mid-droga, irrizulta wkoll li dawn l-incidenti jirrisalu ghal qabel is-sena 2003, u cioe' ghal qabel ma l-imputat beda u ttermina b'success il-programm residenzjali, u ghalhekk l-imputat ghandu jinghata l-ahhar opportunita' sabiex jirrifirma ruhu u jaqbad definittivament it-triq it-tajba spezialment meta wiehed jikkunsidra li llum il-gurnata l-imputat oltre li ttermina b'success il-programm residenzjali ghandu xoghol stabli u anki hajja familjari wkoll pjuttost stabli.

Fis-sentenza, Il-Pulizija vs Ritmar Hatherly u Justin Farrugia, deciza mill-Qorti ta' l-Appell fid-9 ta' Ottubru, 2008, il-Qorti, filwaqt li ghamlet referenza ghal xi kazijiet ohra qalet hekk: "Issa, ghalkemm huwa veru li qorti ghandha dejjem toqghod attenta li ma tizvalutax il-mizuri mhux karcerarji a disposizzjoni taghha b'applikazzjoni taghhom bl-addocc u minghajr ma tiehu kont xieraq tal-antecedenti penali ta' dak li jkun, mill-banda l-ohra s-semplici fatt li persuna tkun precedentement inghatat probation jew conditional discharge ma jfissirx necessarjament li ma tkunx tista', jew li m'ghandhiex, fil-kazijiet li jikkwalifikaw terga' tinghata probation jew conditional discharge jew tigi applikata fil-konfront taghha xi mizura ohra taht il-Kap. 446. F'dan ir-rigward din il-Qorti taghmel referenza ghal dak li nghad fis-sentenza taghha tat-18 ta' Jannar 2001 fl-ismijiet Il-Pulizija v. George Farrugia: "Issa, huwa veru li l-appellat ghandu fedina penali li ffit din il-Qorti rat bhalha.

Bizzejjed jinghad li dina l-fedina penali tiehu xejn anqas minn 42 faccata. L-appellat illum ghandu erbghin sena, u f'dawon l-erbghin sena huwa kellu xejn anqas minn 77 kundanna mill-Qrati ta' Gustizzja Kriminali. Kien hemm xi okkazzjonijiet fis-snin sebghin u fil-bidu tassnin disghin meta l-qrati applikaw fil-konfront tieghu sia l- Artikolu 5 kif ukoll l-Artikolu 9 tal-Kap. 152; il-bqija talkundanni, pero`, jinvolvu multi u habs...“Apparti li din il-Qorti ma tistax taqbel ma' l-Avukat Generali fejn dan jghid li s-sitwazzjoni ta' l-appellat hija “irreversibbli” – fil-fehma tal-Qorti hija l-mewt biss li ggib stat jew sitwazzjoni ta' irreversibilita` assoluta – anqas ma tista' din il-Qorti tikkondividi l-fehma ta' l-Avukat Generali li Ordni ta' Probation hu indikat biss ghal “first offenders” zghazagh. Anke fil-kaz ta' persuna ta' eta` mhux zghira u li forsi hu recidiv, tista' titfacca fil-hajja ta' dik il-persuna a window of opportunity li permezz taghha jkun jista' jinkiser ic-ciklu ta' kundanni u ta' prigunerija.

Ghalhekk il-piena ta' tletin (30) xahar prigunerija kemm fil-kwalita taghha, u sussidjarjament u minghajr pregudizzju, fil-kwantita, ma tohloqx bilanc bejn l-aspett retributtiv u dak riformattiv, tant accenat u accettat, fil-kuncett ta' gustizzja kriminali fiz-zminijiet ta' illum anke tenut kont tal-fatt illi illum il-gurnata l-appellant huwa persuna totalment riformata. Fil-fatt, l-appellant huwa bniedem li ma ghadux fi triq il-hazina u cioe' fit-triq meta allegatament ikkommetta r-reat in kwistjoni izda r-riforma ruhu fejn illum il-gurnata sahsitra qed jiggstixxi negozju u qed jipprova jibni hajtu mill-gdid.

Ikkunsidrat,

Illi l-Qorti tara illi l-appellant ghandu ragun fl-ewwel aggravju minnhu sottomess.

Illi mill-atti jirrizultaw zewg imputazzjonijiet migjuba fil-konfront tal-appellant u cioe' dawk tas-serq u tar-ricettazzjoni li huma alternattivi wahda ghall-ohra. Illi ghaldaqstant, meta l-Ewwel Qorti ghaddiet biex tinfliggi l-piena minghajr dikjarazzjoni dwar liema minn dawn iz-zewg reati kienet qed tinstab htija u dan iwassal ghal nullita' fis-sentenza appellata billi l-istess hija nieqsa minn dikjarazzjoni dwar ili fatti li dwarhom huwa qieghed jinstab hati u allura ma jirrizultax car ghal liema reat qed tirrizulta tali htija.

Wara li rat l-artikolu 382 tal-Kap 9, tiddikjara s-sentenza mghotija mill-Ewwel Qorti fl- nulla u tordna s-smiegh mill-gdid tal-kaz quddiem din il-Qorti

(ft) Edwina Grima

Imhalled

VERA KOPJA

Franklin Calleja

Deputat Registratur